

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -04- 19

Dnr 050-2591-2006/07

Stockholm 2007-04-18

Begäran om granskning av regeringens handläggning av "Forska & väx"

När budgetpropositionen (2006/07:1) lades i höstas saknades anslaget till Vinnovas "Forska & väx"-program. Detta kom som en fullständig överraskning för alla, även den ny tillträdde borgerliga regeringen. Näringsminister Maud Olofsson deklarerade omedelbart att detta var ett misstag, begånget som en följd av den korta tid regeringen hade på sig att ta fram budgetpropositionen. Detta återkom näringsministern till ett flertal gånger under hösten, bland annat i riksdagsdebatter. I en interpellationsdebatt den 28 november 2006 sade näringsministern bland annat

"Vi har haft dialoger med Vinnova. Jag har också sett en utvärdering som de har gjort som vi är nöjda med. Vi har kommit överens om att vi ska kunna fortsätta den här satsningen. Vi kommer att återkomma i budgetarbete kring den finansieringen, men vi är helt klara över att detta ska fortsätta. Vinnova har också påbörjat utdelningen av pengar till den kölista som finns när det gäller de små och medelstora företagen."

och något senare i samma debatt

"Det är sant att företagen är väldigt intresserade av detta, och vi behöver ha både grundforskningen och instituten för att kunna stödja den här forskningen. Det är också därför regeringen prioriterar detta område. Vi har heller inte hört några rapporter från Vinnova om att man skulle tappa tempo, utan vi är helt överens om hur vi ska hantera den här situationen. Ni kan alltså vara alldeles lugna när det gäller vad som ska hända framöver."

Att Forska & väx skulle fortsätta under 2007 var också uppfattningen hos riksdagens näringsutskott som i sitt betänkande 2006/07:NU1 skrev:

"När det gäller anslaget till forskning och utveckling (26:2), som Vinnova hanterar, vill utskottet anföra att utskottet anser att programmet Forska & Väx är en typ av verksamhet som är värdefull för de små och medelstora företagen. Forskning och utveckling har en betydelsefull roll för att Sveriges konkurrenskraft ska kunna upprätthållas och förbättras. Utskottet anser alltså tvärtemot vad som sägs i budgetpropositionen att det nämnda programmet inte bör utgå. I stället bör finansieringen av programmet tills vidare ske inom ramen för anslaget till forskning och utveckling (26:2). Detta bör klargöras i regleringsbrevet till Vinnova. Regeringen bör vidare, som näringsminister Maud Olofsson meddelade i interpellationsdebatten, återkomma till riksdagen beträffande den fortsatta finansieringen."

Detta yttrande låg sedan till grund för riksdagens beslut. Riksdagen förutsatte alltså i samband med beslutet om statsbudgeten dels att Forska & Vax skulle fortsätta under 2007, dels att det bortglömda anslaget skulle regleras under året. Det finns egentligen bara två tillfällen när detta kan ske; i samband med tilläggsbudgeten när vårpropositionen presenteras, eller i samband med tilläggsbudgeten när höstbudgeten presenteras.

När nu tilläggsbudgeten i samband med vårpropositionen presenteras finns inget sådant anslag med. Det finns heller ingen förklaring till hur regeringen avser att handlägga riksdagens tydliga viljeyttring i ärendet. I regeringsformens 9 kap. om finansmakten finns så tydliga skrivningar kring riksdagens finansmakt att regeringen, mot bakgrund av det ovan anförda, knappast helt kan bortse från skrivningarna i betänkandet 2006/07:NU1 utan att därmed bryta mot samma regeringsform. Det finns heller ingen logisk förklaring till att regeringen skulle vänta med att föreslå tilläggsanslag till budgetpropositionen i höst. Både riksdag och regering känner till förhållandena kring det uteblivna anslaget, bägge säger sig vilja ha anslaget till verksamheten och Vinnova har, med regeringens goda minne, redan börjat använda pengarna. I ett pressmeddelande från Vinnova 21:a november 2006 skriver Vinnova följande:

VINNOVA-programmet Forska&Vax får fortsatt finansiering...

...Tack vare ett positivt besked från näringsminister Maud Olofsson och statssekreterare Jöran Hägglund räknar vi med att minst 100 miljoner kronor tillförs VINNOVAs budget 2007 för Forska&Vax. Det är ett mycket glädjande och vi är ytterst tacksamma. Vi vill också rikta ett stort tack till alla som uppmärksammat betydelsen av Forska&Vax för tillväxt och nya jobb i små och medelstora företag, säger Per Eriksson, generaldirektör VINNOVA.

Detta innebär att VINNOVA nu tagit beslut efter den senaste utlysningen av Forska&Vax. Nästa utlysning planeras stänga den 2 april 2007 och beslut meddelas i mitten av maj 2007.

I ett annat pressmeddelande från Vinnova den 3:e april 2007 redogör Vinnova för resultatet av årets första utlysning:

366 företag söker 600 miljoner kronor - Forska&Vax möter stor efterfrågan

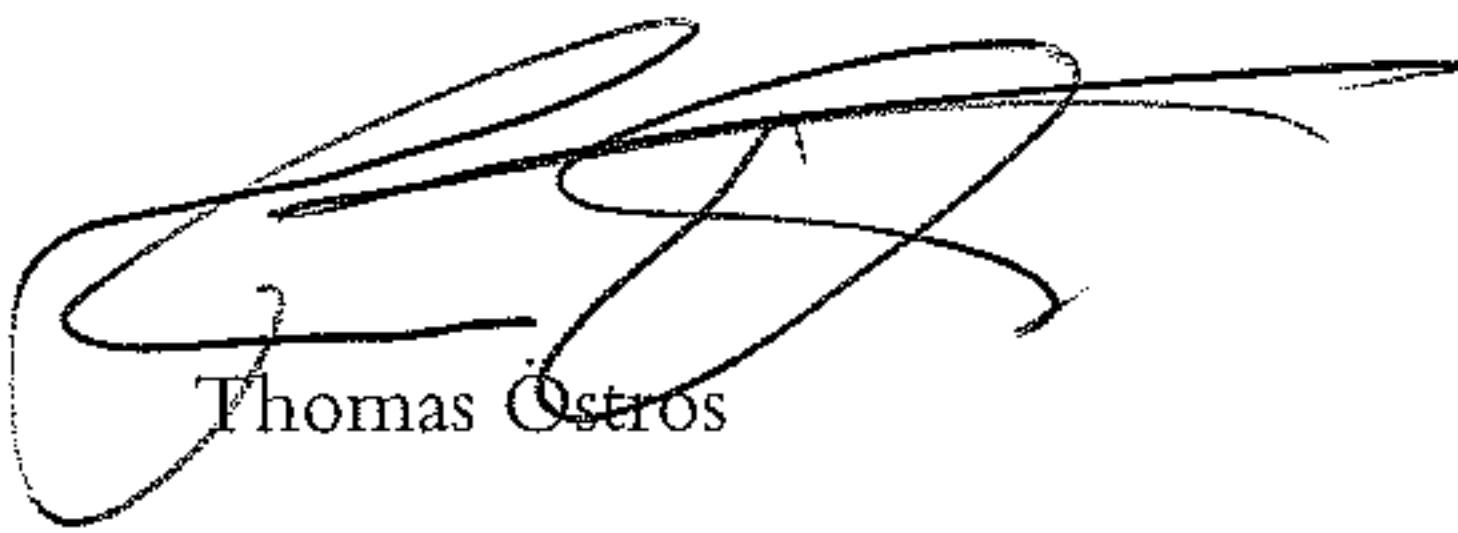
Svenska små och medelstora företag har gott om idéer för nya FoU-projekt. I VINNOVA-programmet Forska&Vax kom det till årets första utlysning in 366 förslag på sammanlagt mer än 600 miljoner kronor. Företagen är själva beredda att satsa minst lika mycket pengar.

VINNOVA finansierar genom Forska&Vax forsknings- och utvecklingsprojekt i små och medelstora företag. Satsningen utgår från anslag på 100 miljoner kronor per år från regeringen.

I praktiken innebär regeringens agerande nu en fullständigt förryckt planering för hela verksamheten som inte blir mindre underlig mot bakgrund av att regeringen föreslår att anslaget ska återinföras från 2008. Det innebär också att andra delar av det av riksdagen beslutade anslaget till forskning och utveckling nu får betala för regeringens försumlighet i höstas. Detta var inte riksdagens avsikt när beslutet om statsbudgeten

fattades.

Regeringens hantering och speciellt näringsdepartementets beredning av anslaget till "Forska & väx", både i samband med höstens budget och i samband med avlämnandet av vårpropositionen, bör därför granskas av konstitutionsutskottet. Det bör även klargöras vilka besked som regeringen lämnat till Vinnova och utskottet bör i sammanhanget även beakta innehållet i de uttalanden som näringsministern gjort i frågan samt de uttalanden som Vinnovas generaldirektör gjort.

Thomas Östros